

Dominika Marciniak

mgr, doktorantka, Politechnika Śląska
<https://orcid.org/0000-0002-5499-0754>

Przygotowanie logistyczne podmiotów realizujących pomoc humanitarną w Polsce

Wprowadzenie

Potrzeby w zakresie pomocy humanitarnej rosną¹. Przyczynia się do tego degradacja środowiska, szybka urbanizacja oraz rozprzestrzenianie się chorób cywilizacyjnych w krajach rozwijających się². Wojna rosyjsko-ukraińska³, trzęsienie ziemi w Turcji i Syrii⁴ oraz konflikt wewnętrzny rujnujący Syrię⁵ to przykłady miejsc i zdarzeń,

¹ M.M. Ershadi, H.S. Shemirani, *A multi-objective optimization model for logistic planning in the crisis response phase*, „Journal of Humanitarian Logistics and Supply Chain Management” 2022, vol. 12, nr 1, s. 30–53; Z. Wang, J. Zhang, *Agent-based evaluation of humanitarian relief goods supply capability*, „International Journal of Disaster Risk Reduction” 2019, nr 36, s. 101–105.

² C.F. Agostinho *Humanitarian Logistics: How to help even more*, „IFAC Proceedings Volumes (IFAC Papers-OnLine)” 2013, vol. 46, nr 24, s. 206–210, <https://doi.org/10.3182/20130911-3-BR-3021.00075>.

³ D.D. Kasprzycki, *Konflikt zbrojny na Ukrainie w kontekście rosyjskiej koncepcji wojny nowej generacji*, „Rocznik Bezpieczeństwa Międzynarodowego” 2022, t. 16, nr 1, s. 79–107, <https://doi.org/10.34862/rbm.2022.1.5>.

⁴ Uniwersytet Otwarty Uniwersytetu Warszawskiego, Wydział Geologii, *Katastrofalne trzęsienie ziemi w Turcji i Syrii – dlaczego musimy badać uskoki?*, <https://www.youtube.com/watch?v=MzzkluAvxZc> [dostęp: 13.09.2023].

⁵ *Wojna domowa gorsza od kataklizmu. Syryjski reżim stara się zadbać przede wszystkim o swoich*, Rzeczpospolita, 10.02.2023, <https://www.rp.pl/kleski-zywiolowe/art37934751-wojna-domowa-gorsza-od-kataklizmu-syryjski-rezim-stara-sie-zadbac-przedo-wszystkim-o-swoich> [dostęp: 03.03.2023].

które wymagają dużych nakładów pomocy humanitarnej. Organizacje humanitarne starają się sprostać tym wyzwaniom w szybki i skuteczny sposób, tak aby możliwie jak najwięcej osób otrzymało potrzebną pomoc⁶. Unia Europejska i ONZ przeznaczają na pomoc humanitarną miliardy euro, np. dzięki organizacji wideokonferencji darczyńców (29–30 marca 2021 r.), na której udało się zebrać 5,3 mld euro w dotacjach oraz 5,9 mld euro w niskooprocentowanych pożyczkach na pomoc dla Syryjczyków⁷. Ponadto Komisja Europejska przeznaczyła około 144,6 mln euro dla Polski na pomoc uchodźcom ukraińskim opuszczającym terytorium Ukrainy z powodu trwającej wojny. Środki te zostały przekazane Polsce 26 sierpnia 2022 r. – 10 dni po złożeniu wniosku aplikacyjnego do Komisji Europejskiej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji⁸.

Organizacja świadcząca pomoc musi pamiętać o następujących trzech zasadach: szybkości, adekwatności i możliwie niskich kosztach administracyjnych⁹. Istotne jest, aby pomoc dotarła do potrzebujących w jak najkrótszym czasie od katastrofy, w następstwie której powstał kryzys humanitarny. Sprawne dostarczenie pomocy oznacza zmniejszenie szkód spowodowanych przeciągającym się kryzysem. Ponadto pomoc powinna w pełni odpowiadać potrzebom ludności dotkniętej kryzysem. Oznacza to konieczność pozyskiwania informacji zarówno od władz państw potrzebujących pomocy, jak i na podstawie analiz polskich placówek dyplomatycznych, a także od organizacji pozarządowych, w szczególności międzynarodowych¹⁰.

Badania na temat logistyki humanitarnej są szeroko opisywane w literaturze międzynarodowej¹¹. W Polsce badania na ten temat są znacznie skromniejsze. Przewodzone są przede wszystkim w zakresie podstaw zarządzania kryzysowego¹² oraz

⁶ *Ibidem*.

⁷ A. Wolska, *UE i ONZ zebrały 5,3 mld euro na pomoc humanitarną dla Syryjczyków*, EURACTIV.pl, 31.03.2021, <https://www.euractiv.pl/section/polityka-zagraniczna-ue/news/ue-onz-syria-pomoc-humanitarna-wojna-domowa> [dostęp: 25.10.2022].

⁸ *Prawie 700 mln zł z UE na wsparcie dla uchodźców z Ukrainy*, Gov.pl, 19.10.2022, <https://www.gov.pl/web/mswia/prawie-700-mln-zl-z-ue-na-wsparcie-dla-uchodzcow-z-ukrainy> [dostęp: 25.10.2022].

⁹ W. Drewek, *Działalność organizacji humanitarnych w systemie logistyki humanitarnej*, „Logistyka” 2013, nr 6, s. 95–102.

¹⁰ *Ibidem*.

¹¹ C.F. Agostinho, *op. cit.*; J. Bealt, J.C. Fernández Barrera, S.A. Mansouri, *Collaborative relationships between logistics service providers and humanitarian organizations during disaster relief operations*, „Journal of Humanitarian Logistics and Supply Chain Management” 2016, vol. 6, nr 2, s. 118–144; M.S.M Daud *et al.*, *Humanitarian logistics and its challenges: The literature review*, „International Journal of Supply Chain Management” 2016, vol. 5, nr 3, s. 108; Directorate General for European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations, *Humanitarian Logistics Policy*, Publications Office of the European Union, Luxembourg 2022; M.M. Ershadi, H.S. Shemirani, *op. cit.*

¹² I. Denysiuk, *Zarządzanie kryzysowe w Polsce jako specyficzne zadanie administracji publicznej realizowane na rzecz ochrony ludności*, „De Securitate et Defensione. O Bezpieczeństwie i Obronności” 2020, t. 2, nr 6, s. 168–184; F.R. Krynojewski, *Proces zarządzania kryzysowego*,

charakterystyki zagrożeń bezpieczeństwa i ich źródeł¹³. Pojawiają się również nieliczne publikacje dotyczące usprawnienia systemu zabezpieczenia logistycznego sytuacji kryzysowych¹⁴, modelowania i informatycznego wspomaganie decyzji¹⁵ oraz koncepcji zintegrowanej platformy symulacyjnej dla podmiotów zarządzania kryzysowego¹⁶. Aby wypełnić istniejącą lukę w badaniach tej problematyki, w niniejszym artykule podjęto próbę analizy przygotowania logistycznego podmiotów uczestniczących w działaniach niesienia pomocy humanitarnej. Cel ten zostanie osiągnięty w oparciu o poszukiwanie odpowiedzi na następujące pytania badawcze – w ramach badań przeprowadzonych w 2021 r. metodą PAPI (Papier and Pencil Interview) i CAPI (Computer-Assisted Personal Interview) w Polsce:

1. Czy na wypadek wystąpienia zagrożenia lub potrzeby udzielenia pomocy humanitarnej w badanych organizacjach pracują osoby odpowiedzialne za prowadzenie kontroli i ewidencji wszystkich działań logistycznych?
2. Czy w badanych organizacjach pracują osoby odpowiedzialne za organizowanie transportu ewakuacyjnego i zaopatrzeniowego?
3. Czy badane organizacje posiadają unormowane zasady współpracy z dostawcami środków pomocowych w przypadku wystąpienia zagrożenia i sytuacji kryzysowej?
4. Czy w badanych organizacjach przeprowadzane są przetargi na zakup niezbędnych środków rzeczowych?
5. Czy środki pomocowe dostarczane poszkodowanym w ramach pomocy humanitarnej są zgodne z ich potrzebami?
6. Czy organizacja konwojów z pomocą humanitarną jest skuteczna?

Istota logistyki w pomocy humanitarnej

Pomoc humanitarna (ang. *humanitarian aid*) obejmuje pomoc materialną i logistyczną dla osób potrzebujących. Rola logistyki w pomocy humanitarnej jest bardzo

---

2018, s. 2, <https://www.jastrzebie.pl/fileadmin/user-files/aktualnosci/2018/10-pazdziernik/straz-miejska/Zarzadzanie-kryzysowe.pdf> [dostęp: 10.08.2023].

¹³ M. Dzimińska-Mosio, *Instytucja stanów nadzwyczajnych a stan wojenny*, „Przegląd Policyjny” 2017, nr 3 (127), s. 167–182; *Zagrożenia i instytucje bezpieczeństwa międzynarodowego*, red. E. Cziomer, Oficyna Wydawnicza AFM, Kraków 2016.

¹⁴ K. Ficoń, *Zastosowanie teorii masowej obsługi do analizy systemu zabezpieczenia logistycznego sytuacji kryzysowych*, „Systemy Logistyczne Wojsk” 2017, nr 47, s. 59–79.

¹⁵ *Modelowanie, symulacja i informatyczne wspomaganie decyzji w zarządzaniu kryzysowym*, Zespół badawczy modelowania, symulacji i informatycznego wspomaganie decyzji w sytuacjach konfliktowych i kryzysowych (kierownik zespołu: A. Najgebauer, prezentacja: Dariusz Pierzchała), <https://docplayer.pl/15135724-Modelowanie-symulacja-i-informatyczne-wspomaganie-decyzji-w-zarzadzaniu-kryzysowym-prezentacja-dariusz-pierzchala.html> [dostęp: 28.11.2022].

¹⁶ G. Gudzbeler, M. Nepelski, *Zintegrowana Platforma Symulacyjna Podmiotów Zarządzania Kryzysowego – spójne środowisko wirtualne*, „Bezpieczeństwo i Technika Pożarnicza” 2015, t. 38, nr 2, s. 89–96.

wyraźnie akcentowana. Logistyka jest istotnym elementem planów reagowania w sytuacjach kryzysowych oraz pomocy humanitarnej w celu zapewnienia dostępności właściwych artykułów we właściwej lokalizacji, we właściwym czasie i odpowiedniej ilości¹⁷.

Aby skutecznie realizować zadania mające na celu zapewnienie pomocy humanitarnej, niezbędne są siły i środki, określane mianem zabezpieczenia logistycznego¹⁸. Wieloaspektowość oraz rola zabezpieczenia logistycznego w pomocy humanitarnej staje się szczególnie ważna w sytuacjach kryzysowych, kiedy zgromadzone zasoby logistyczne zapewniają skuteczną pomoc dla zagrożonej ludności oraz mienia¹⁹.

Zasoby te służą do wsparcia nie tylko ofiar danej sytuacji kryzysowej, ale również sił ratowniczych realizujących przydzielone zadania. Z punktu widzenia poszkodowanej ludności potrzeby logistyczne mieszczą się w trzech zasadniczych obszarach zabezpieczenia logistycznego, tj. 1) dostaw zaopatrzenia i usług gospodarczo-bytowych; 2) zabezpieczenia medycznego; 3) usług transportowych²⁰.

Na potrzeby zarządzania kryzysowego i pomocy humanitarnej – na każdym poziomie administracyjnym – tworzy się magazyny ze sprzętem. Obowiązujące akty prawne posługują się terminem „magazyn przeciwpowodziowy”²¹. Środki pomocowe przechowywane w magazynach można podzielić na dwie grupy: konsumpcyjne i niekonsumpcyjne²².

Realizacja dostaw środków pomocowych możliwa jest dzięki usługom transportowym. Dostawy zaspokajające najpilniejsze potrzeby ludności poszkodowanej realizowane są za pomocą wszystkich dostępnych środków transportu²³. Podstawowe dostawy dotyczą wody i żywności, co uwarunkowane jest głównie względami fizjologicznymi oraz wydajnością energetyczną organizmu²⁴. Punktem startowym dostaw zaopatrzeniowych są składy i magazyny (magazyny przeciwpowodziowe), czasem również hurtownie sieci handlowych.

¹⁷ D. Malindżak, T. Olejarsz, *Logistyka w zarządzaniu kryzysowym*, „Przegląd Nauk o Obronności” 2017, t. 2, nr 4, s. 141–142..

¹⁸ A. Bujak, M. Witkowski, *Zabezpieczenie logistyczne w zarządzaniu kryzysowym*, „Logistyka” 2014, nr 3, s. 891–898.

¹⁹ *Ibidem*.

²⁰ B. Pac, *Istota zarządzania zabezpieczeniem logistycznym w sytuacjach kryzysowych i stanach nadzwyczajnych*, „Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego” 2015, nr 383, s. 133.

²¹ Art. 7, ust. 1, pkt 14, Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, Dz.U. z 1990 r., nr 16, poz. 95; Art. 4, ust. 1, pkt 16, Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, Dz.U. z 1998 r., nr 91, poz. 578.

²² *Standard products catalogue*, International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies, <https://itemscatalogue.redcross.int> [dostęp: 17.03.2023].

²³ K. Ficoń, *Logistyka kryzysowa. Procedury, potrzeby, potencjał*, Bel Studio, Warszawa 2011, s. 237.

²⁴ *Ibidem*, s. 243.

Pomoc humanitarna dostarczana jest także konwojami. Mimo że pojęcie to figuruje w źródłach internetowych czy publikacjach naukowych, jego znaczenie nie jest sprecyzowane. Należy przede wszystkim opierać się na podstawowej definicji konwoju. Konwój umożliwia lepszą organizację ruchu, współpracę i wzajemną pomoc uczestników grupy w przypadku wystąpienia awarii bądź wypadku. Niejednokrotnie część konwoju stanowi eskorta o charakterze zbrojnym, dzięki czemu zapewnione zostaje bezpieczeństwo jego uczestników w razie wrogiego ataku²⁵.

Szczególne zasady dotyczą transportu zwłok ludzkich, do którego wykorzystywane są specjalnie przystosowane pojazdy. Zwłoki w warunkach polowych okrywa się czarnymi workami foliowymi, a każdy worek musi zostać zaopatrzony w identyfikator z danymi denata. Transport zwłok odbywa się pod ścisłą kontrolą na wszystkich etapach podróży, a niezapewnienie ochrony i szacunku osobom zmarłym podlega sankcjom karnym²⁶.

Z kolei logistyka ewakuacji jest stosunkowo prosta, jeśli władze mają czas na poinformowanie zagrożonej ludności o zbliżającym się niebezpieczeństwie i potrzebie opuszczenia danego terenu. Natomiast poważne problemy logistyczne mogą pojawić się w trakcie realizowania transportu i zapewniania noclegów dużej liczbie mieszkańców²⁷. Nie wszyscy są na tyle mobilni, by móc skorzystać z własnych bądź zbiorowych środków transportu (np. autobusów). Niektórzy wymagają transportu specjalistycznego, np. karetką. Należy uwzględnić także ewakuację zwierząt domowych, jak również zapewnić im schronienie²⁸.

Biorąc pod uwagę przesłanki organizowania skutecznej pomocy humanitarnej, niniejszy artykuł koncentruje się na odpowiedzialności za realizację procesów logistycznych, adekwatności środków pomocowych i skuteczności organizacji konwojów humanitarnych.

Metodyka badań

Pytania w ankiecie przygotowano na podstawie krytycznego przeglądu literatury. W części dotyczącej przygotowania logistycznego podmiotów uczestniczących w działaniach niesienia pomocy humanitarnej uwzględniono zagadnienia odnoszące się do:

²⁵ *Konwój*, Wikipedia, <https://pl.wikipedia.org/wiki/Konw%C3%B3j> [dostęp: 24.02.2023].

²⁶ K. Ficoń, *Logistyka kryzysowa. Procedury...*, *op. cit.*, s. 236–237.

²⁷ M.K. Lindell, *Evacuation planning, analysis, and management*, [w:] *Handbook of Emergency Response: A Human Factors and Systems Engineering Approach*, red. A.B. Badiru, L. Racz, https://www.researchgate.net/publication/284091989_Evacuation_planning_analysis_and_management [dostęp: 23.11.2022].

²⁸ *Ibidem*.

- odpowiedzialności za ewidencję działań logistycznych²⁹,
- odpowiedzialności za transport ewakuacyjny i zaopatrzeniowy³⁰,
- współpracy z dostawcami³¹,
- organizacji przetargów na zakup środków pomocowych³²,
- adekwatności środków pomocowych³³,
- skuteczności organizacji konwojów humanitarnych³⁴.

W ankiecie wykorzystano 7-stopniową skalę Likerta, która umożliwia respondentom określenie stopnia, w jakim zgadzają się bądź nie zgadzają z daną kwestią: zdecydowanie nie (1), nie (2), raczej nie (3), nie mam zdania (4), raczej tak (5), tak (6), zdecydowanie tak (7). Odpowiedzi udzieliło 101 osób z 75 organizacji. W badaniu najmniej licznie reprezentowane były organizacje pozarządowe (3,8%) – nie wyrażały one chęci udziału w badaniach, wskazując m.in. na brak wiedzy w badanych obszarach lub brak czasu. Ponadto w badaniu uczestniczyli przedstawiciele Centrów Zarządzania Kryzysowego Urzędów Wojewódzkich (10,4%) oraz pozostałych jednostek, które muszą zachować anonimowość (23,5%). Najliczniejszą grupę stanowią jednostki Państwowej Straży Pożarnej (62,3%), które chętnie wzięły udział w badaniu. Zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi podstawową formacją prowadzącą działania w strefach niebezpiecznych jest Państwowa Straż Pożarna, która koordynuje działania – i z perspektywy logistyki wiedza i doświadczenie pracowników Państwowej Straży Pożarnej są kluczowe.

W badaniu wzięły udział osoby posiadające dużą wiedzę w zakresie organizowania pomocy humanitarnej w Polsce, również ze względu na piastowane wysokie

²⁹ A. Blecken, *A Reference Task Model for Supply Chain Processes of Humanitarian Organisations*, Doctoral thesis, Heinz Nixdorf Institute of the Paderborn University, 2009, s. 293.

³⁰ K. Ficoń, *Logistyka kryzysowa. Procedury...*, op. cit., s. 227–256.

³¹ M. Jahre, *Humanitarian supply chain strategies – a review of how actors mitigate supply chain risks*, „Journal of Humanitarian Logistics and Supply Chain Management” 2017, vol. 7, nr 2, s. 82–101.

³² K. Berger, E. Garyfalakis, *Procurement policies in disaster relief: Analysis of sourcing practices applied by humanitarian organizations in the field of disaster response*, Master's thesis, Jönköping University, 2013, <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:632749/fulltext01.pdf>, s. 8 [dostęp: 13.09.2023]; Emergency Tender Notice for Purchase of Miscellaneous Relief Items, Director General, Provincial Disaster Management Authority, Khyber Pakhtunkhwa, Hayatabad, Peshawar, [2022], [https://pdma.gov.pk/sub/uploads/Tender%20Notice%20Emergency%20Relief%20Items%20\(Submission%20Date%20On%20or%20before%20August%2031,%202022%20at%201130%20Hours\).pdf](https://pdma.gov.pk/sub/uploads/Tender%20Notice%20Emergency%20Relief%20Items%20(Submission%20Date%20On%20or%20before%20August%2031,%202022%20at%201130%20Hours).pdf) [dostęp: 13.09.2023].

³³ Y. Ye, H. Yan, *Disaster Relief Supply Management*, [w:] *Natural Hazards: Impacts, Adjustments and Resilience*, red. E.N. Farsangi, IntechOpen, London 2020, s. 10.

³⁴ A. Bassil, *Armed escorts to humanitarian convoys: An unexplored framework under international humanitarian law*, „International Review of the Red Cross” 2020, vol. 102, nr 914, s. 559–578, <https://doi.org/10.1017/S1816383121000734>; Alliance for Public Health, *Humanitarian Convoys of the APH: 111 days on the road, 111 days of aid*, Situational Report as of 20.06.2022, https://aph.org.ua/wp-content/uploads/2022/06/APH_WarSitRep_Humanitarian-Convoys_20June2022_eng_final.pdf [dostęp: 04.03.2023].

stanowiska: naczelnik i zastępca naczelnika – 21,9%; stanowisko specjalistyczne – 14,3%; dowódca i zastępca dowódcy – 13,3%; kierownik i zastępca kierownika – 8,6%; komendant i zastępca komendanta – 7,6%; szef sekcji – 6,7%; oficer i podoficer – 4,8%; technik, starszy technik – 6,3%; dyrektor i zastępca dyrektora – 10,4%; funkcjonariusz – 2,3%; inspektor, starszy inspektor – 3,8%. Średni stażu pracy tych osób w organizacjach prowadzących działania z zakresu zarządzania kryzysowego wynosi 17 lat.

Uzyskane w trakcie badań wyniki poddano analizie statystycznej. Miarami wykorzystanymi do analiz były: dominanta (moda), mediana, pierwszy kwartyl (Q1), trzeci kwartyl (Q3) oraz średnia. Miary te umożliwiły obiektywną ocenę uzyskanych informacji.

Wyniki badań

Statystyki opisowe stanowiły podstawę interpretacji uzyskanych wyników badań. W przypadku każdego badanego zagadnienia analiza statystyczna została przeprowadzona indywidualnie. Uzyskane wyniki zostały zaprezentowane w tabelach 1–6.

Tabela 1. Odpowiedzialność za ewidencję działań logistycznych

Odpowiedzi [%]						Miary położenia						
zdecydowanie nie (1)	nie (2)	raczej nie (3)	nie mam zdania (4)	raczej tak (5)	tak (6)	zdecydowanie tak (7)	Q1	Mediana	Q3	Moda	S	Średnia
Czy na wypadek wystąpienia zagrożenia lub potrzeby udzielenia pomocy humanitarnej jest w Pana/i organizacji osoba odpowiedzialna za prowadzenie kontroli i ewidencji wszystkich działań logistycznych?												
1,98	8,91	9,90	8,91	22,77	38,61	8,91	4	5	6	6	1,53	4,93

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań.

Zgodnie z informacjami przedstawionymi w tabeli 1 w 70,29% organizacji pracują osoby odpowiedzialne za prowadzenie kontroli i ewidencji wszystkich działań logistycznych. Odpowiedzi pozytywne rozkładają się następująco: 22,77% („raczej tak”), 38,61% („tak”), 8,91% („zdecydowanie tak”). W jednej na pięć organizacji nie prowadzi się ewidencji działań logistycznych (9,9% „raczej nie”, 8,91% „nie”, 1,98% „zdecydowanie nie”).

Respondentów, którzy odpowiedzieli afirmująco, dodatkowo zapytano, na jakich stanowiskach pracują specjaliści odpowiedzialni za ewidencję działań logistycznych. Były to następujące stanowiska: Dyżurny Operacyjny OKW, Naczelnik Wydziału Logistyki, Kierownik sekcji, Komendant lub Z-ca Komendanta, Kwatermistrz, Inspektor, Kierownik do spraw kwatermistrzowsko-technicznych,

Specjalista ds. obrony cywilnej, Wyznaczony Oficer Operacyjny do zarządzania kryzysowego, Logistics Manager i Logistics Officer, Członek zarządu i Dyrektor, Naczelnik Wydziału Techniki i Zaopatrzenia.

Następnie zanalizowano odpowiedzialność za realizację transportu ewakuacyjnego i zaopatrzeniowego (tabela 2).

Tabela 2. Odpowiedzialność za realizację transportu ewakuacyjnego i zaopatrzeniowego

Odpowiedzi [%]							Miary położenia					
zdecydowanie nie (1)	nie (2)	raczej nie (3)	nie mam zdania (4)	raczej tak (5)	tak (6)	zdecydowanie tak (7)	Q1	Mediana	Q3	Moda	S	Średnia
Czy w Pana/i organizacji jest osoba odpowiedzialna za organizowanie transportu ewakuacyjnego i zaopatrzeniowego?												
1,98	6,93	10,89	7,92	13,86	46,53	11,88	4	6	6	6	1,55	5,11

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań.

Z danych z tabeli 2 wynika, że w 72,27% badanych organizacji (łącznie odsetek odpowiedzi pozytywnych) pracują osoby odpowiedzialne za organizowanie transportu ewakuacyjnego i zaopatrzeniowego. Dominanta wynosi 6, czyli „tak” (46,53%). W jednej na pięć organizacji nie pracują specjaliści zajmujący się transportem ewakuacyjnym i zaopatrzeniowym.

Dodatkowo zapytano, na jakich stanowiskach pracują specjaliści zajmujący się tymi kwestiami. Respondenci wymienili następujące: Szef Zespołu, Kwatermistrz, Dowódca Kampanii Powodziowo-Ewakuacyjnej, Dowódca JRG, Naczelnik Wydziału, Funkcjonariusz odpowiedzialny za sprawy kwatermistrzowskie oraz dowódca Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej, Komendant Miejski PSP, Naczelnik Wydziału Logistycznego.

Następnie respondenci odnieśli się do kwestii współpracy z dostawcami środków pomocowych na wypadek wystąpienia zagrożenia i sytuacji kryzysowej (tabela 3).

Tabela 3. Współpraca z dostawcami środków pomocowych

Odpowiedzi [%]							Miary położenia					
zdecydowanie nie (1)	nie (2)	raczej nie (3)	nie mam zdania (4)	raczej tak (5)	tak (6)	zdecydowanie tak (7)	Q1	Mediana	Q3	Moda	S	Średnia
Czy Pana/i organizacja posiada unormowane zasady współpracy z dostawcami niezbędnych środków pomocowych w przypadku wystąpienia zagrożenia i sytuacji kryzysowej?												
0	6,93	1,98	9,9	41,58	30,69	8,91	5	5	6	5	1,20	5,13

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań.

Z danych zaprezentowanych w tabeli 3 wynika, że 81,19% organizacji (łącznie odpowiedzi pozytywne) posiada unormowane zasady współpracy z dostawcami niezbędnych środków pomocowych, jednak większość respondentów nie była pewna swojej odpowiedzi, czego wyrazem jest dominanta 5 – odpowiedź „raczej tak”. Pojawiło się 8,91% odpowiedzi negatywnych, a 9,90% respondentów nie miało zdania na ten temat.

Kontynuując wątek środków pomocowych, respondentów zapytano, czy ich organizacje przeprowadzają przetargi na zakup niezbędnych środków pomocowych takich jak: koce, żywność, lekarstwa, namioty, kontenery, środki czystości (tabela 4).

Tabela 4. Przetargi na zakup środków pomocowych

Odpowiedzi [%]							Miary położenia					
zdecydowanie nie (1)	nie (2)	raczej nie (3)	nie mam zdania (4)	raczej tak (5)	tak (6)	zdecydowanie tak (7)	Q1	Mediana	Q3	Moda	S	Średnia
Czy Pana/i organizacja przeprowadza przetargi na zakup niezbędnych środków rzeczowych np. koce, żywność, lekarstwa, namioty, kontenery, środki czystości?												
2,97	19,8	4,59	5,94	14,85	37,62	13,86	3	6	6	6	1,85	4,78

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań.

Na podstawie danych w tabeli 4 stwierdza się, że 66,34% organizacji (łącznie oceny pozytywne) przeprowadza przetargi na zakup środków pomocowych. Moda wynosi 6, co oznacza, że respondenci nie mieli wątpliwości i z pewnością przedstawili swoje zdanie. Z kolei 27,72% organizacji nie realizuje takich przetargów, a 5,94% respondentów nie potrafiło odpowiedzieć na to pytanie.

W następnej kolejności rozważono adekwatność środków pomocowych do sytuacji i potrzeb (tabela 5).

Tabela 5. Adekwatność środków pomocowych

Odpowiedzi [%]							Miary położenia					
zdecydowanie nie (1)	nie (2)	raczej nie (3)	nie mam zdania (4)	raczej tak (5)	tak (6)	zdecydowanie tak (7)	Q1	Mediana	Q3	Moda	S	Średnia
Czy uważa Pan/i, że środki pomocowe dostarczane poszkodowanym w czasie pomocy humanitarnej są zgodne z ich potrzebami?												
0	1,98	6,93	10,89	56,44	19,80	3,96	5	5	5	5	0,96	4,97

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań.

Zgodnie z informacjami zawartymi w tabeli 5, środki pomocowe dostarczane w czasie pomocy humanitarnej są raczej adekwatne do potrzeb poszkodowanych (56,44% „raczej tak”). Ogólnie 80,20% organizacji stwierdza adekwatność środków

pomocowych względem potrzeb. W 8,91% organizacji stwierdzono, że decyzje co do wyboru środków pomocowych są nietrafione, a 10,89% nie ma zdania w badanym obszarze.

Ostatnie pytanie dotyczyło oceny skuteczności organizacji konwojów humanitarnych (tabela 6).

Tabela 6. Skuteczność organizacji konwojów humanitarnych

Odpowiedzi [%]							Miary położenia					
zdecydowanie nie (1)	nie (2)	raczej nie (3)	nie mam zdania (4)	raczej tak (5)	tak (6)	zdecydowanie tak (7)	Q1	Mediana	Q3	Moda	S	Średnia
Czy Pana/i zdaniem organizacja konwojów z pomocą humanitarną jest skuteczna?												
0,99	3,96	2,97	38,61	31,69	17,82	3,96	4	5	5	4	1,20	4,65

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań.

Z tabeli 6 wynika, że największa część respondentów (38,61%) nie ma zdania na temat skuteczności organizacji konwojów humanitarnych (moda – 4 „nie mam zdania”). Ponad połowa badanych organizacji (53,47%) uważa, że organizacja konwojów humanitarnych jest skuteczna. Jednak wśród odpowiedzi twierdzących największy udział ma odpowiedź „raczej tak”, co wskazuje na pewien stopień niepewności w deklarowanym poglądzie ankietowanych. 7,92% organizacji stwierdza, że organizacja konwojów humanitarnych jest nieskuteczna.

Podsumowanie i wnioski

Zabezpieczenie logistyczne akcji humanitarnych dotyczy przede wszystkim przygotowania kadr, czyli personelu opiniotwórczo-doradczego, decyzyjnego i technicznego³⁵. Ponadto odnosi się ono do sprzętu, który jest niezbędny do prawidłowego wykonywania działań³⁶: urządzeń, środków technicznych oraz aparatury teleinformatycznej. Generalnie, logistyka to narzędzie usprawniające prowadzenie akcji humanitarnych³⁷. Jakub M. Marcinkowski podkreśla, że znaczenie logistyki w sytuacjach kryzysowych i pomocy humanitarnej wzrasta, ponieważ udzielanie pomocy potrzebującym przebiega w ramach międzynarodowych i krajowych strumieni przepływów rzeczowych, finansowych, ludzkich oraz informacyjnych³⁸. Zadaniem logistyki

³⁵ A. Bujak, M. Witkowski, *op. cit.*

³⁶ *Ibidem.*

³⁷ J. Szoltysek, *Typologia obszarów stosowania logistyki – propozycja rozwiązania*, „Gospodarka Materiałowa i Logistyka” 2010, nr 8, s. 2–6.

³⁸ J.M. Marcinkowski, *Humanitarny łańcuch dostaw w sytuacji wystąpienia katastrof naturalnych na przykładzie ugrupowania regionalnego ASEAN*, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, Wrocław 2019, s. 7.

w akcjach humanitarnych jest szybka reakcja w celu ocalenia i utrzymania przy życiu ludzi oraz zapobieżenie lub ulżenie cierpieniu ludzkiemu wszędzie, gdzie zachodzi taka potrzeba³⁹.

Tworzenie „strategii działań, ich planowanie, później organizowanie, połączone z przewodzeniem i kontrolą na każdym etapie, a także ciągła wymiana informacji od dostawców zadań logistycznych i medycznych, aż do ich odbiorców, mają przede wszystkim ratować ludzkie zdrowie i życie”⁴⁰.

Organizacje uczestniczące w badaniu, którego wyniki przedstawiono w niniejszym artykule, pozytywnie oceniły swój stan przygotowania logistycznego do działań z zakresu pomocy humanitarnej. W niemal trzech na cztery organizacjach pracują specjaliści odpowiedzialni za prowadzenie kontroli i ewidencji działań logistycznych (70,29% odpowiedzi twierdzących) oraz specjaliści w zakresie organizowania transportu ewakuacyjnego i zaopatrzeniowego (72,27% odpowiedzi twierdzących). Osoby zajmujące się logistyką w badanych organizacjach zwykle zajmują kierownicze stanowiska.

W kontekście środków pomocowych okazuje się, że badane organizacje posiadają unormowane zasady współpracy z dostawcami (81,19% odpowiedzi twierdzących), chociaż wśród odpowiadających twierdząco największy odsetek (41,58%) stanowią osoby niepewne swoich opinii. Badane organizacje przeprowadzają także przetargi na zakup niezbędnych środków pomocowych (66,34%). Jednak niepokojący może być fakt, że większość respondentów uznała bez przekonania, że środki pomocowe dostarczane w czasie pomocy humanitarnej są adekwatne do potrzeb poszkodowanych. Mimo że odpowiedzi afirmujących jest łącznie 80,20%, to większość z nich stanowią odpowiedzi „raczej tak” (56,44%). W przypadku oceny skuteczności organizacji konwojów humanitarnych respondenci nie mają wypracowanej opinii. Uzyskano 38,61% odpowiedzi „nie mam zdania”. Ponad połowa ankietowanych stwierdza skuteczność organizacji konwojów humanitarnych, a 7,92% uznaje organizację konwojów humanitarnych za nieskuteczną. Z tego względu można uznać, że organizacja konwojów humanitarnych oraz zapewnienie adekwatności środków pomocowych do potrzeb stanowią wyzwania dla podmiotów realizujących pomoc humanitarną w Polsce i istnieje potrzeba podjęcia inicjatyw usprawniających w tych obszarach.

³⁹ *Logistyka humanitarna i zarządzanie kryzysowe. Wybrane problemy*, red. T. Pokusa, M. Duczmal, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Zarządzania i Administracji w Opolu, Opole 2009.

⁴⁰ D. Malindżak, T. Olejarz, *op. cit.*, s. 137–147.

Bibliografia

- Agostinho C.F., *Humanitarian Logistics: How to help even more*, „IFAC Proceedings Volumes (IFAC Papers-OnLine)” 2013, vol. 46, nr 24, s. 206–210, <https://doi.org/10.3182/20130911-3-BR-3021.00075>.
- Alliance for Public Health, *Humanitarian Convoys of the APH: 111 days on the road, 111 days of aid*, Situational Report as of 20.06.2022, https://aph.org.ua/wp-content/uploads/2022/06/APH_WarSitRep_Humanitarian-Convoys_20June2022_eng_final.pdf [dostęp: 04.03.2023].
- Bassil A., *Armed escorts to humanitarian convoys: An unexplored framework under international humanitarian law*, „International Review of the Red Cross” 2020, vol. 102, nr 914, s. 559–578, <https://doi.org/10.1017/S1816383121000734>.
- Bealt J., Fernández Barrera J.C., Mansouri S.A., *Collaborative relationships between logistics service providers and humanitarian organizations during disaster relief operations*, „Journal of Humanitarian Logistics and Supply Chain Management” 2016, vol. 6, nr 2, s. 118–144.
- Berger K., Garyfalakis E., *Procurement policies in disaster relief: Analysis of sourcing practices applied by humanitarian organizations in the field of disaster response*, Master’s thesis, Jönköping University, 2013, <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:632749/fulltext01.pdf> [dostęp: 13.09.2023].
- Blecken A., *A Reference Task Model for Supply Chain Processes of Humanitarian Organisations*, Doctoral thesis, Heinz Nixdorf Institute of the Paderborn University, 2009.
- Bujak A., Witkowski M., *Zabezpieczenie logistyczne w zarządzaniu kryzysowym*, „Logistyka” 2014, nr 3, s. 891–898.
- Daud M.S.M., Hussein M.Z.S.M., Nasir M.E., Abdullah R., Kassim R., Suliman M.S., Saludin M.R., *Humanitarian logistics and its challenges: The literature review*. „International Journal of Supply Chain Management” 2016, vol. 5, nr 3, s. 107–110.
- Denysiuk I., *Zarządzanie kryzysowe w Polsce jako specyficzne zadanie administracji publicznej realizowane na rzecz ochrony ludności*, „De Securitate et Defensione. O Bezpieczeństwie i Obronności” 2020, t. 2, nr 6, s. 168–184.
- Directorate General for European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations, *Humanitarian Logistics Policy*, Publications Office of the European Union, Luxembourg 2022.
- Drewek W., *Działalność organizacji humanitarnych w systemie logistyki humanitarnej*, „Logistyka” 2013, nr 6, s. 95–102.
- Dzimińska-Mosio M., *Instytucja stanów nadzwyczajnych a stan wojenny*, „Przegląd Policyjny” 2017, nr 3 (127), s. 167–182.
- Emergency Tender Notice for Purchase of Miscellaneous Relief Items, Director General, Provincial Disaster Management Authority, Khyber Pakhtunkhwa, Hayatabad, Peshawar, [2022], [https://pdma.gov.pk/sub/uploads/Tender%20Notice%20Emergency%20Relief%20Items%20\(Submission%20Date%20On%20or%20before%20August%2031,%202022%20at%201130%20Hours\).pdf](https://pdma.gov.pk/sub/uploads/Tender%20Notice%20Emergency%20Relief%20Items%20(Submission%20Date%20On%20or%20before%20August%2031,%202022%20at%201130%20Hours).pdf) [dostęp: 13.09.2023].
- Ershadi M.M., Shemirani H.S., *A multi-objective optimization model for logistic planning in the crisis response phase*, „Journal of Humanitarian Logistics and Supply Chain Management” 2022, vol. 12, nr 1, s. 30–53.
- Ficoń K., *Logistyka kryzysowa. Procedury, potrzeby, potencjał*, Bel Studio, Warszawa 2011.
- Ficoń K., *Trzy logistyki. Wojskowa, kryzysowa, rynkowa*, Bel Studio, Warszawa 2015.
- Ficoń K., *Zastosowanie teorii masowej obsługi do analizy systemu zabezpieczenia logistycznego sytuacji kryzysowych*, „Systemy Logistyczne Wojsk” 2017, nr 47, s. 59–79.

- Fitzsimmons M.F., *Hard hearts and open minds? Governance, Identity, and Counterinsurgency Strategy*, Institute for Defense Analyses, Alexandria, VA 2008, <https://apps.dtic.mil/sti/pdfs/ADA491404.pdf> [dostęp: 10.08.2023].
- Gudzbeler G., Nepelski M., *Zintegrowana Platforma Symulacyjna Podmiotów Zarządzania Kryzysowego – spójne środowisko wirtualne*, „Bezpieczeństwo i Technika Pożarnicza” 2015, t. 38, nr 2, s. 89–96.
- Iqbal Q., Mehler K., Yildirim M.B., *Comparison of Disaster Logistics Planning and Execution for 2005 Hurricane Season. Final Report*, Midwest Transportation Consortium, Ames, IA 2007.
- Jahre M., *Humanitarian supply chain strategies – a review of how actors mitigate supply chain risks*, „Journal of Humanitarian Logistics and Supply Chain Management” 2017, vol. 7, nr 2, s. 82–101.
- Kamau C.W., *Humanitarian Supply Chain Management in Kenya*, A Research Project Submitted in the Partial Fulfillment of the Requirements of the Masters of Business Administration Degree School of Business University of Nairobi, <http://erepository.uonbi.ac.ke/handle/11295/76156?show=full> [dostęp: 04.03.2023].
- Kasprzycki D.D., *Konflikt zbrojny na Ukrainie w kontekście rosyjskiej koncepcji wojny nowej generacji*, „Rocznik Bezpieczeństwa Międzynarodowego” 2022, t. 16, nr 1, <https://doi.org/10.34862/rbm.2022.1.5>.
- Krynojewski F.R., *Proces zarządzania kryzysowego*, 2018, <https://www.jastrzebie.pl/fileadmin/user-files/aktualnosci/2018/10-pazdziernik/straz-miejska/Zarzadzanie-kryzysowe.pdf> [dostęp: 10.08.2023].
- Lindell M.K., *Evacuation planning, analysis, and management*, [w:] *Handbook of Emergency Response: A Human Factors and Systems Engineering Approach*, red. A.B. Badiru, L. Racz, https://www.researchgate.net/publication/284091989_Evacuation_planning_analysis_and_management [dostęp: 23.11.2022].
- Logistyka humanitarna i zarządzanie kryzysowe. Wybrane problemy*, red. T. Pokusa, M. Duczmal, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Zarządzania i Administracji w Opolu, Opole 2009.
- Malindżak D., Olejarz T., *Logistyka w zarządzaniu kryzysowym*, „Przegląd Nauk o Obronności” 2017, t. 2, nr 4, s. 137–147.
- Marcinkowski J.M., *Humanitarny łańcuch dostaw w sytuacji wystąpienia katastrof naturalnych na przykładzie ugrupowania regionalnego ASEAN*, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, Wrocław 2019.
- Marzantowicz Ł., *Prewencyjna rola logistyki w katastrofie*, „Acta Universitatis Nicolai Copernici. Oeconomia” 2016, t. XLVI, nr 2, s. 173–184.
- Międzynarodowa Federacja Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężycza. Relief items. Pobrano z: <https://www.ifrc.org/en/what-we-do/disaster-management/responding/ongoing-operations/haiti-earthquake/relief-items> (17.03.2023 r.).
- Model Tender Document for Procurement of Goods*, Government of India, Ministry of Finance, Department of Expenditure, 31.10.2021.
- Modelowanie, symulacja i informatyczne wspomaganie decyzji w zarządzaniu kryzysowym*, Zespół badawczy modelowania, symulacji i informatycznego wspomaganie decyzji w sytuacjach konfliktowych i kryzysowych (kierownik zespołu: A. Najgebauer, prezentacja: Dariusz Pierzchała), <https://docplayer.pl/15135724-Modelowanie-symulacja-i-informatyczne-wspomaganie-decyzji-w-zarzadzaniu-kryzysowym-prezentacja-dariusz-pierzchala.html> [dostęp: 28.11.2022].
- Pac B., *Istota zarządzania zabezpieczeniem logistycznym w sytuacjach kryzysowych i stanach nadzwyczajnych*, „Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego” 2015, nr 383, s. 132–153.

- Pomoc humanitarna w świetle prawa i praktyki*, red. P. Grzebyk, E. Mikos-Skuza, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2016.
- Prawie 700 mln zł z UE na wsparcie dla uchodźców z Ukrainy*, Gov.pl, 19.10.2022, <https://www.gov.pl/web/mswia/prawie-700-mln-zl-z-ue-na-wsparcie-dla-uchodzcow-z-ukrainy> [dostęp: 25.10.2022].
- Standard products catalogue*, International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies, <https://itemscatalogue.redcross.int> [dostęp: 17.03.2023].
- Szołtysek J., *Typologia obszarów stosowania logistyki – propozycja rozwiązania*, „Gospodarka Materiałowa i Logistyka” 2010, nr 8, s. 2–6.
- Tomasini R.M., Van Wassenhove L.N., *From Preparedness to Partnerships: Case Study Research on Humanitarian Logistics*, „International Transactions in Operational Research” 2009, vol. 16, nr 5, s. 549–559.
- Uniwersytet Otwarty Uniwersytetu Warszawskiego, Wydział Geologii, *Katastrofalne trzęsienie ziemi w Turcji i Syrii – dlaczego musimy badać uskoki?*, <https://www.youtube.com/watch?v=MzzkluAvxZc> [dostęp: 13.09.2023].
- Van Wassenhove L.N., *Blackett Memorial Lecture. Humanitarian aid logistics: supply chain management in high gear*, „Journal of the Operational Research Society” 2006, nr 57, s. 475–489.
- Walker P., Hein K., Russ C., Bertleff G., Caspersz D., *A Blueprint For Professionalizing Humanitarian Assistance*, „Health Affairs” 2010, vol. 29, nr 12, <https://www.healthaffairs.org/doi/full/10.1377/hlthaff.2010.1023> [dostęp: 28.07.2022].
- Wang Z., Zhang J., *Agent-based evaluation of humanitarian relief goods supply capability*, „International Journal of Disaster Risk Reduction” 2019, nr 36, s. 101–105.
- Weiss T.G., *Humanitarian business*, Polity Press, Cambridge 2013.
- Wojna domowa gorsza od kataklizmu. Syryjski reżim stara się zadbać przede wszystkim o swoich*, Rzeczpospolita, 10.02.2023, <https://www.rp.pl/kleski-zywiolowe/art37934751-wojna-domowa-gorsza-od-kataklizmu-syryjski-rezim-stara-sie-zadbac-przedo-wszystkim-o-swoich> [dostęp: 3.03.2023].
- Wolska A., *UE i ONZ zebrały 5,3 mld euro na pomoc humanitarną dla Syryjczyków*, EURACTIV.pl, 31.03.2021, <https://www.euractiv.pl/section/polityka-zagraniczna-ue/news/ue-onz-syria-pomoc-humanitarna-wojna-domowa> [dostęp: 25.10.2022].
- Ye Y., Yan H., *Disaster Relief Supply Management*, [w:] *Natural Hazards: Impacts, Adjustments and Resilience*, red. E.N. Farsangi, IntechOpen, London 2020.
- Zagrożenia i instytucje bezpieczeństwa międzynarodowego*, red. E. Cziomer, Oficyna Wydawnicza AFM, Kraków 2016.

Akty prawne

- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, Dz.U. z 1990 r., nr 16, poz. 95.
- Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, Dz.U. z 1998 r., nr 91, poz. 578.

Przygotowanie logistyczne podmiotów realizujących pomoc humanitarną w Polsce

Streszczenie

Celem artykułu jest analiza przygotowania logistycznego podmiotów uczestniczących w działaniach niesienia pomocy humanitarnej. Część teoretyczna dotyczy znaczenia logistyki w pomocy humanitarnej. Część empiryczną stanowią przeprowadzone w 2021 r. badania na grupie podmiotów uczestniczących w działaniach pomocy humanitarnej.

Badania przeprowadzono metodą sondażu diagnostycznego, techniką ankietową PAPI (Papier and Pencil Interview) oraz CAPI (Computer-Assisted Personal Interview). Organizacje, które wzięły udział w badaniu, pozytywnie oceniły swój stan przygotowania do działań logistycznych w ramach niesienia pomocy humanitarnej. Okazuje się, że w badanych organizacjach pracują specjaliści odpowiedzialni za przedsięwzięcia logistyczne i zazwyczaj zajmują kierownicze stanowiska. Z badań wynika, że warto zwrócić uwagę na dostarczane środki pomocowe, ponieważ w wielu przypadkach są one niezgodne z potrzebami poszkodowanych.

Słowa kluczowe: logistyka humanitarna, pomoc humanitarna, zarządzanie kryzysowe, katastrofy

Logistic preparation of entities participating in humanitarian aid

Abstract

The goal of this paper is to analyze the logistic preparation of entities participating in humanitarian aid activities. The theoretical part looks at the importance of logistics in humanitarian aid. The empirical part of the paper consists of research with entities that participate in humanitarian aid activities in Poland. The research was conducted by means of a diagnostic poll method with the application of a survey techniques called Paper and Pencil Interview, and Computer-Assisted Personal Interview. The research was carried out in 2021. The organizations that took part in the research positively assess their state of logistic preparation for providing humanitarian aid. It turns out that the surveyed organizations employ specialists responsible for logistics and usually those specialists hold managerial positions. The research shows that it is worth paying attention to the proper distribution of relief items, because it happens that relief items are incompatible with the needs of the victims.

Keywords: humanitarian logistics, humanitarian aid, crisis management, disasters